

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. An Matrimonium in lege nova sit propriè dictum Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

QUESTIO II

An Matrimonium in lege nova sit proprie dictum Sacramentum?

NEGAT Lutherus, Calvinus & alii Sectarii recentiores. Et ex Catholicis Durandus 4. d. 26. q. 3. quem citat Kemnitius. Verum adversus praedictos definiit Concilium Tridentinum sess. 24. de Sacram. Matrim. can. 1. & alibi Matrimonium contractum inter Fideles in Lege nova esse verum & proprie dictum Sacramentum. Addit autem Trident. sess. cit. in princip. hoc innuere Apostolum ad Ephes. 5. ubi ait: Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea. Moxque subiungit: Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo & in Ecclesia. Varii tamen conantur ostendere, quod locus iste Apostoli non convincat, uti nec alia loca scripturae, quae allegari solent.

Quidquid autem foret de efficacia probationis ex Scriptura prolatae, sufficere debet traditio Ecclesiae, de qua testatur Tridentinum supra dicens: Matrimonium merito inter nova legis Sacramenta annumerandum SS. Patres, Concilia, & universalis Ecclesiae traditio semper docuerunt. Nam matrimonium in Ecclesia semper fuit, habitum tamquam res sacra, ideoque ab initio consuevit celebrari cum ritibus sacris, ut patet ex Evaristo Papa Epist. 1. ad Episcopos Africanos, & aliis antiquis Pontificibus. Ratio autem rei sacrae, quae in illo cernitur, est ipsa ratio Sacramenti: aut certe Haeretici debent ostendere, quando primum coeperit Ecclesia tum Graeca, tum Latina tractare matrimonium tamquam rem aliter tractam, quam tractaverit Ecclesia antiqua. Idem constat etiam ex Patribus, Ambrosio l. 1. de Abraham c. 7. ubi ait: Et ideo quia in Deum peccat (scilicet adulter) Sacramenti caelestis amittit consortium, scilicet gratiam. Augustinus l. de Bono conjugali c. 18. In nostrorum nuptiis plus valet sanctitas Sacramenti, quam sanctitas uteri. Et c. 24. Bonum nuptiarum per omnes Gentes atque omnes homines in causa generandi est, & in fide castitatis; quod autem ad populum Dei pertinet, etiam in sanctitate Sacramenti. Ubi propriam Sacramenti novae legis rationem peculiariter adscribit matrimonii Fidelium, cum alioquin constet etiam infidelium matrimonium non esse rationem Sacramenti largi sumpti, sive signi rei sacrae, conjunctionis scilicet Christi & Ecclesiae. Alios vide apud Belarm. l. de Matrim. c. 5. Id ipsum congruit legi gratiae, ne in ea alioquin status, ob insolubilitatem & varia onera difficillimus, maneret absque aliquo speciali auxilio.

Dices, Matrimonium opponitur Ordini, atqui unum Sacramentum non opponitur alteri, ergo. Resp. Neg. Maj. loquendo de oppositione ex praeepto Dei: ex ordina-

tionem autem Ecclesiae bene potest fieri, ut qui suscepit voluntarie factum Ordinem, non possit contrahere matrimonium. Quamquam nec omni casu sit oppositio: cum uxoratus non bigamus possit licite ordinari de consensu uxoris, & absque eo valide, & in oriente uxorati retentis uxoribus ordinentur.

Dices II in contractu Matrimonii miscetur pactum pecuniarium, quod in Sacramento fieri non posset sine labe simoniae. Resp. nihil accipi pro contractu quatenus est Sacramentum, potest tamen accipi pro eo quatenus est contractus civilis, sic ut per additionem pecuniae compensetur inaequalitas v.g. in divitiis, nobilitate, aetate &c. quae est in una parte contrahentium: sicut in permutatione calicis aurei cum argenteo potest non obstante consecratione defectus argenti per additionem pecuniae suppleri.

Dixi in Conclusionem, in Lege nova: etsi enim a sui institutione fuerit aliquo modo signum conjunctionis Christi cum Ecclesia; non tamen signum efficax gratiae, neque Sacramentum proprie & stricte dictum juxta Doctores communiter. Et clare patet ex Florentino, quod Matrimonium numerat inter Sacramenta novae legis, docetque ea differre a veteribus, quod vetera non conferant gratiam. Similiter Tridentinum sess. 7. can. 1. de Sac. in genere. Et sess. 24. can. 1. illud recenset inter Sacramenta novae Legis a Christo instituta, & ibid. in princip. sess. ait, Matrimonium in Lege Evangelica veteribus con-

nubiis per Christum gratiam praestare. Dixi etiam, inter Fideles: quia infideles non baptizati nullius Sacramenti sunt capaces ante Baptismum, qui est janua Sacramentorum. Solum dubitatur, an si fidelis per legitimam dispensationem contrahat cum infideli, sit Sacramentum ex parte fidelis? Negat Sanchez & alii passim, & certum putat Castro Palao disp. 2. pu. 2. Sed infirmo nixus fundamento. Unde satis solide affirmat Soto, Catherinus, Ekins, Aversa q. 1. sess. 6. Nam etsi contractus essentialiter respiciat utrumque contrahentem, & matrimonialis non possit esse Sacramentum respectu infidelis ob defectum Baptismi, id tamen non obstat, quod minus possit esse Sacramentum respectu fidelis, cum eatenus sit verus Matrimonii contractus subjectus in persona capaci Sacramenti, in qua proprie est signum gratiae. Confirmatur: quia potest unum signum afficiens duos, v.g. una absolutio super plures prolata esse Sacramentum respectu unius habentis omnia requisita, & non respectu alterius qui in aliquo essentiali deficit.

Confirmatur II quia olim dum pauci erant fideles, sic contrahere saepe erat necessarium: & tamen ideo non debebant fideles sic contrahentes carere gratia Sacramenti.

13. Non erat Sacramentum ante legem novam.

14. Neque est inter infideles.

Est tamen ex parte fidelis de legitima licentia contrahentis eum infideli.

Confir-

Confirmatur III. quia de facto sæpè fit, ut fideles contrahentes, etsi ambo recipiant Sacramentum, tamen defectu dispositionis unus tantum recipiat gratiam; imò posset esse Sacramentum tantum ex parte unius, si videlicet alter non intendat Sacramentum suscipere, modò tamen saltem intendat alteri ministrare. Neque hæc ratione inconveniens est, quòd infidelis ministraret fidei Sacramentum, si non desit intentio. Ministraret namque Sacramentum capaci; uti cum tali contrahit. Sic enim posset etiam ministrare Baptismum non baptizatus. Neque Christus in Sacramento Matrimonii alios requisivit ministros, quàm contrahentes.

15.
Initium per procuratorem est verum Sacramentum.

Petes: An contractus matrimonialis fit Sacramentum etiam dum inquit per procuratorem? Resp. Aff. cum Doctoribus communiter contra Caietanum, Esium, Sylvium & quosdam alios. Ratio est: quia secundum Conciliorum indefinitam doctrinam Christus matrimonium fidelium exivit ad dignitatem Sacramenti; Matrimonium autem initum per procuratorem est verum Matrimonium fidelium, nec est apprens ali qua ratio, ob quam sit excipiendum à doctrina indefinita Conciliorum.

Dices: Ergo absenti, etiam dormienti conferetur effectus Matrimonii. Resp. Conc. Seq. si non sit obex: sicut sensibus destituto tribuitur effectus extremæ Unionis. Unde debet contrahens conari, ut sit in statu gratiæ pro tempore, quo prudenter putabit perficiendum fore contractum & Sacramentum. Quod si negligat, ex tunc peccabit ratione periculi, cui Sacramentum quoad operationem exponit.

16.
Idem est de initio per scripturam, vel seclusâ lege Tridentini clandestine.

Quod dictum est de Matrimonio inito per procuratorem, ob eandem prorsus rationem dicendum est de contracto inter absentes per scripturam. Idemque est de matrimonio inito clandestinè, quando adhuc erat validum: quidquid similiter pauci contradixerint. Idem denique est de celebrato per nutus: cum ad contractum vel ad Sacramentum Matrimonii non necessariò requirantur verba strictè dicta, etsi per illa regulariter perficiatur juxta Florentinum in Decreto. Nec oppositum indicavit Scotus 4. 26. q. 1. n. 14. malè relatus ab Aversa q. 1. de Matrim. sect. 5. ut inspicienti textum patebit.

17.
Potest inter fideles ratio contractus validè separari à ratione Sacramenti.

Petes II. An inter fideles ratio Sacramenti possit à contractu validè separari seu excludi per intentionem? Plurimi satis probabiliter negant, inter quos Suarez, Praepositus, & valde mordicus Aversa q. 1. sect. 5. dicens, debere constans esse, quòd non. Nihilominus satis mihi placet responsio affirmativa, quam tenet Vasquez, Rebellus, Bonacina, Diana & plures alii. Nam Christus institutione suâ non invalidavit contractum aliàs validum, sed ei in natura sua invariato so-

lunt addidit dignitatem Sacramenti, quando sciunt adlunt reliqua ad rationem Sacramenti generaliter requisita, v. g. intentio &c. Et ob hoc contractus initus ab infidelibus non est Sacramentum defectu Baptismi prærequisiti; quàmvis alioquin sit contractus validus. Idem ergo est de fidelibus, si absit intentio Sacramenti, si vero adsit intentio contraria. Et quamquam Christus potuisset aliud voluisse, cum tamen id non satis confet, statum est pro valore actus aliàs ex natura rei subsistentis. Confirmatur: quia (ut testatur Basilius Pontius l. 1. de Matrim. c. 9.) id observant Inquisitores in judaizantibus, qui prius solent fecerò contrahere, ut postea coram parocho certius rationem Sacramenti excludant: quorum tamen Matrimonium nunquam invalidum judicatur.

Nec obstat, quòd non possit dari validus Baptismus, Confirmatio &c. quin sit etiam Sacramentum: nam Baptismus (idem est de aliis Sacramentis) antecederet ad Christum institutionem nullum habebat valorem, ut contractus Matrimonii. Unde Baptismus esse validum, formaliter est idem, quòd esse Sacramentum, si quòd esse certum sacrum signum à Christo institutum: neque alius est in eo valor, quàm esse Sacramenti. Quare doctrina Conciliorum asserentium Matrimonium in nova Lege esse Sacramentum, est intelligenda suppositis supponendis, scilicet Baptismo in contrahentibus ac debita intentione.

Dices I. Ergo non erit illicitum excludere Sacramentum; cum id nullibi sit prohibitum: immo rectè facturi videntur, qui scientes malum statum suum, sic evitent sacrilegam suspensionem Sacramenti. Quæ planè sunt absurda, & præter mentem Ecclesiæ, atque existimationem fidelium; ut ait Aversa. Resp. Neg. Seq. nam oppositum in institutione Sacramenti censetur Christus voluisse: quòd satis ex sensu communi & usu patet, ac ex eo quòd idcirco Ecclesiæ in contracturis requiratur statum gratiæ. Quæ etsi satis probeat esse illicitum, non tamen esse invalidum. Quòd autem objicit Aversa tamquam absurdum, sequi quòd ratione intentionis posset esse in uno, & non in altero Sacramentum; non Consequentiam admittentes, Consequens verum, non absurdum putamus.

Dices II. Omne Matrimonium fidelium consummatum est omni casu indissolubile, idque ob rationem inseparabilem Sacramenti. Resp. non ideo; sed quia est baptizatorum. Cum etiam conjugium infidelium eo ipso quòd baptizantur fiat omnino dissolubile; & tamen non fiat propterea Sacramentum juxta dicenda n. seq. Et quamquam fieret eo ipso Sacramentum, ut contendit Aversa q. 1. sect. 6. consequenter fieret in illo etiam, qui solus converteretur ad fi-

ad fidem & Baptismum, ut similiter adicitur *Aversa sup.* & tunc non fit de ipso Matrimonium omnino insolubile.

Nihilominus à parte rei falsum est Matrimonium infidelium per susceptionem Baptismi transire in statum Sacramenti, sive vi prioris contractus, ut vult *D. Thomas, Paludanus, Codarrivias, Vega, Sanchez, Becanus*, quos citat & sequitur *Aversa supra*: sive per novum consensum & quasi innovationem Matrimonii post Baptismum, ut *Capreolus, Ekins, Bonacina* & alii apud *Aversa*: quem admodum etiam Matrimonium fidelium, qui dum contraxerunt, excluderant rationem Sacramenti, non transiunt postmodum in statum Sacramenti, si ipsi conjuges penitentia ducerentur, aut postea renovarent consensum ex intentione Sacramenti. Christus namque dignitatem Sacramenti non annexit innovationi aut perseverantiae Matrimonii, sed ipsi contractui; quo nomine intelligitur ipsa actualis contractio & inductio vinculi matrimonialis. Nec potest Baptismus subsequens facere, ut qui ante contraxerunt, recipiant Matrimonii Sacramentum, uti non facit, quod cessantur contrahere Matrimonium seu inire contractum. Nullum etiam aliud Sacramentum potest perfici, nisi ordine temporis post Baptismum post quem nequit iniri novus contractus, nisi actum agendo, & factum ratificando.

Petes III. quando Christum Matrimonium elevaverit ad dignitatem Sacramenti? Resp. cum *Secund. 26. n. 73. Sanchez* & aliis communibus, id sero familius contigisse tunc, quando dixit *Matth. 19. Quod Deus conjunxit homo non separet*. Ratio est: quia Christus ibi renovat Matrimonii insolubilitatem, adedque congruebat ut simul adderet rationem Sacramenti, maxime cum in Evangelio locus opportunus non reperitur. Et quamvis tempus, quo id factum fuit, particulariter & certo non sciretur, sufficere debet, quod certum sit, id factum esse per Christum.

QUESTIO III.

De Materia, Forma & Ministro hujus Sacramenti.

DIco I. Materia hujus Sacramenti sunt corpora contrahentium: Forma est consensus legitime & sensibilibiter expressus. Ita *Antoninus, Paludanus, Adrianus, Covarrivias, Petrus Soto, Vasquez, Bellisonus, Layman, Comitalus & Babilus Pomius*, ut refert *Aversa q. 1. sect. 3.* Probatum 1. quia materia & forma hujus Sacramenti merito censetur eadem, quae ipsius contractus; cum Christus contractui in natura sua invariato solum addiderit dignitatem Sacramenti: sed con-

tractus matrimonialis materia sunt corpora contrahentium, forma est consensus sensibilibiter expressus: ergo eadem sunt materia & forma Sacramenti. Quia tamen corpora contrahentium sunt contractui extrinseca instar objecti & materiae circa quam; idcirco non sunt materia Sacramenti intrinseca & essentialis, sed essentialiter praesupposita. Quod sufficit intento *Concilii Florentini in Decreto de Armenis*, dum docet Sacramenta perfici rebus ut materia, verbis ut forma, & personam Ministri. Non enim voluit Sacramentum hoc habere aliam materiam, quam habeat ipse contractus: materia autem contractus vocatur ipsummet objectum aut res de qua contrahitur; pro ut merces dicuntur materia emptionis &c. Sicut autem nemo in aliis contractibus est sollicitus ad inveniendam aliam materiam ex qua, sic nec debemus esse solliciti in presenti.

Probatum II. quia in hoc Sacramento nil occurrit, quod melius sortiatur rationem materiae & formae. Non enim potest dici primum cum *Angles, Petro Ledesma, Sanchez, Villalobos, Suarez, Coninck* & aliis apud *Aversa q. 2. sect. 3. s. Octavo*, signa expressiva consensu esse sibi invicem materiam & formam sub diversa ratione, materiam quidem, quatenus sunt traditio corporis ad usum matrimonialem; formam verò, quatenus sunt traditionis ab altero factae acceptatio. Nam tunc etiam in aliis contractibus traditio rei deberet dici materia, & traditionis acceptatio forma; quod est inauditum. Et merito: quia acceptatio non censetur determinare traditionem, sed utraque per modum completi unius entis moralis afficit & determinat objectum contractus. Deinde sic ad summum intercederet distinctio rationis inter materiam & formam Matrimonii, immo cum Matrimonium ipsum sit essentialiter traditio mutua, eo ipso est acceptatio; ita ut eo ipso quod tradit quis corpus suum alteri, etiam acceptet corpus alterius; etsi non sint actus distincti, primus quo quis dicat se tradere corpus suum alteri, & secundus quo acceptet corpus alterius.

Hinc etiam resutata manet opinio Cardinalis *Lugo disp. 2. de Sacram. in genere sect. 1.* qui in hoc differt à precedenti opinione, quod loco acceptationis ponat obligationem, & hanc dicat esse formam. Sed quae potest in hoc contractu cerni obligatio sive actio obligativa distincta à traditione? Quare cum traditio secundum ipsum sit materia, similiter materia erit ista obligatio: nisi recurratur ad obligationem praeviam sponsalium, quae impertinens est, & potest non praecessisse; vel ad vinculum permanentis, seu obligationem in facto esse, in qua utique non consistit contractus, sed in active se obligando; quod non distinguitur à tradi-

22. Non possunt signa expressiva ed. sensus dici sibi invicem materia & forma.

23. Vel quod traditio sit materia, obligatio vero forma.